

vejebragt et særligt retsgrundlag, låne- og kreditaftaler uden særligt retsgrundlag, indlån i pengeinstitutter samt kautionsforpligtelser for pengelån. Endvidere kan nævnes krav i henhold til aftaler om overdragelse af fast ejendom, herunder krav i anledning af mangler.

Begyndelsestidspunktet for den 20-årige forældelsesfrist er stiftelsestidspunktet.

Spørgsmålet om, hvorvidt Danske Lovs 20-årige frist kan suspenderes, har været berørt i retspraksis i flere tilfælde vedrørende erstatningskrav uden for kontrakt. Det altovervejende udgangspunkt efter praksis er, at den 20-årige forældelsesfrist ikke kan suspenderes.

Den 20-årige forældelsesfrist afbrydes ved, at skyldneren erkender fordringen, eller ved påmindelse. Kravet om påmindelse kan opfyldes ved en hvilken som helst tilkendegivelse fra kreditors side om, at kravet fastholdes. Der stilles ingen formkrav, og også en mundtlig tilkendegivelse er tilstrækkelig, men der skal naturligvis kunne føres bevis herfor. Kravet om påmindelse vil eksempelvis være opfyldt ved udsendelse af et kontoudtog. Iværksættelse af retslige skridt afbryder også forældelsen efter Danske Lov 5-14-4, i det omfang det retslige skridt indeholder en påmindelse, der opfylder de almindelige betingelser herfor. Retsvirkningen af afbrydelse af den 20-årige forældelsesfrist efter Danske Lov 5-14-4 er, at der løber en ny 20-årig forældelsesfrist.

Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel II, afsnit 2.

2.3. Forældelsesloven af 1908

Efter 1908-lovens § 1, stk. 1, gælder en forældelsesfrist på 5 år regnet fra forfaldstidspunktet for en lang række dagligdags fordringer.

Det gælder bl.a. krav i henhold til aftaler om løsørekøb, krav i henhold til arbejdsaftaler, krav på forfalden rente og andre lignende ydelser, der forfalder med bestemte mellemrum uden at være afdrag på en hovedstol, krav i henhold til kaution, der er stillet for et krav omfattet af 1908-loven, krav på skatter og afgifter af offentligretlig natur, erstatningskrav uden for kontrakt, bortset fra erstatningskrav, der udspringer af strafbart forhold, samt tilbagesøgningskrav (*condictio indebiti*). Opregningen af fordringer i lovens § 1, stk. 1, må anses for udtømmende.

Det følger af 1908-lovens § 4, at 20-årsfristen i Danske Lov 5-14-4 gælder ved siden af 1908-lovens regler. Dette er ensbetydende med, at en fordring omfattet af 1908-loven forældes 20 år efter stiftelsestidspunktet, uanset om fristen efter 1908-loven endnu ikke er udløbet.

Denne sammenhæng mellem 1908-lovens korte frist og den absolutte frist i Danske Lov 5-14-4 har betydning i tilfælde, hvor kravet forfalder mere end 15 år efter stiftelsen, og i tilfælde, hvor den 5-årige forældelsesfrist suspenderes efter 1908-lovens § 3 i mere end 15 år, jf. nedenfor.

Efter 1908-lovens § 1, stk. 2, gælder den 5-årige forældelsesfrist ikke, hvis der for den pågældende fordring er udstedt gældsbevis eller tilvejebragt andet særligt retsgrundlag, hvorved fordringens tilblivelse og størrelse er anerkendt af skyldneren eller på anden måde skriftligt fastslået. Sådanne fordringer er dermed undergivet en 20-årig forældelsesfrist.

Uden for 1908-loven falder – ud over fordringer, for hvilke der er tilvejebragt et særligt retsgrundlag – bl.a. låne- og kreditaftaler uden særligt retsgrundlag, indlån i pengeinstitutter og lignende samt krav i henhold til aftale om overdragelse af fast ejendom. For disse fordringer gælder alene den 20-årige forældelsesfrist efter Danske Lov 5-14-4.

Begyndelsestidspunktet for 1908-lovens 5-årsfrist er det tidspunkt, da fordringen af fordringshaveren kan kræves betalt, jf. § 2, 1. pkt. Det følger dog af § 3, at fristen, hvis fordringshaveren har været i utilregnelig uvidenhed om sit krav, først regnes fra det tidspunkt, da fordringshaveren blev eller burde være blevet bekendt med kravet.

Ved eksempelvis erstatningskrav uden for kontraktforhold antages fristen at løbe fra skadens indtræden. På grund af suspensionsreglen i 1908-lovens § 3 er det dog ofte af mindre betydning at fastsætte det nøjagtige forfaldstidspunkt i disse tilfælde. Den udskydelse af forældelsesfristens begyndelsestidspunkt, som følger af § 3, betegnes normalt som suspension af forældelsen.

1908-lovens 5-årsfrist afbrydes ved, at skyldneren erkender gælden, eller ved, at fordringshaveren foretager retslige skridt, som følges op uden uforholdent ophold, jf. 1908-lovens § 2, 2. pkt.

En fristafbrydende erkendelse af gælden fra debitors side foreligger ved skyldnerens indrømmelse af forpligtelses eksistens. Erkendelsen skal angå en gældspost af en bestemt størrelse, men det kan ikke kræves, at skyldneren skriftligt og udtrykkeligt bekræfter gældens tilblivelse og dens størrelse, idet der i så fald vil være tale om en egentlig anerkendelse af gælden, der etablerer et særligt retsgrundlag efter 1908-lovens § 1, stk. 2. Erkendelsen kan også ske stiltiende ved skyldnerens handlemåde, f.eks. ved skyldnerens betaling af renter.

Hvis fordringshaveren ikke kan opnå skyldnerens erkendelse af gælden, skal den pågældende for at af-